

KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 18 listopada 2016 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 322)

I. Cel i przedmiot ustawy

Podstawowym celem dokonywanych zmian w ustawie zawartej w druku senackim nr 322 jest dokonanie odstępstwa od uregulowania dotyczącego finansowania zakupu szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych, przyjętego ustawą z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. poz. 1365). Zgodnie z nią finansowane zakupu szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych miało należeć od 2017 r. do zakresu działania Narodowego Funduszu Zdrowia. Sejm przyjmując 4 listopada 2016 r. ustawę o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw, zdecydował o finansowaniu zakupu szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z budżetu państwa.

Drugim celem ustawy, jak podaje uzasadnienie ustawy, jest zagwarantowanie każdej osobie, która skorzysta ze świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu *podstawowej opieki zdrowotnej*, że nie poniesie ona kosztów udzielonego świadczenia nawet w przypadku, gdy wystąpią „trudności z potwierdzeniem jej prawa do świadczeń opieki zdrowotnej”. W uzasadnieniu zaznacza się, że obowiązek potwierdzenia prawa do świadczeń nie zostaje zniesiony, a świadczeniobiorca nadal będzie musiał potwierdzić prawo do świadczeń w jeden z przewidzianych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych sposobów¹. Nowość uregulowań polega na odstąpieniu od dochodzenia przez NFZ kosztów udzielonych świadczeń, jeżeli wystąpią problemy z potwierdzeniem prawa do nich (nie dotyczy to kosztów poniesionych przez NFZ z zakresu leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych dostępnych w aptece na receptę wystawioną przez lekarza p. o. z.). Zgodnie z przyjętymi przepisami, umarza się postępowania mające na celu wydanie decyzji administracyjnych ustalających obowiązek ponoszenia kosztów świadczeń p. o. z. oraz umorzenie postępowań egzekucyjnych dotyczących tych należności. Projektodawca uznał, że wpłynie to pozytywnie na dostępność do świadczeń p. o. z. i wyeliminuje sytuacje, w których pacjent nie skorzystał ze świadczeń z obawy przed poniesieniem kosztów. Istotną informacją zawartą w uzasadnieniu projektu jest również ta, że dla systemu opieki zdrowotnej mniejszym kosztem jest poniesienie kosztów świadczeń dla osoby nieuprawnionej niż koszty weryfikowania prawa do świadczeń osoby, która skorzystała ze świadczeń p. o. z. oraz ewentualne późniejsze koszty leczenia specjalistycznego, którym można zapobiec na etapie udzielania świadczeń przez lekarza p. o. z.

Ponadto ustawa umożliwi osobie, która przy potwierdzaniu prawa do udzielenia jej świadczeń opieki zdrowotnej posłużyła się dokumentem (np. otrzymanym od płatnika), podnoszenie argumentu, że działała w usprawiedliwionym błędnym przekonaniu co do posiadanego prawa do świadczeń. Dotychczas możliwe było powołanie się na tę przesłankę jedynie w przypadku złożenia oświadczenia.

Pozostawienie w gestii ministra właściwego do spraw zdrowia zakupu szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych powoduje konieczność określenia w ustawie maksymalnego limitu wydatków z budżetu państwa w latach 2017–2026.

Ustawa przewiduje nowelizację trzech ustaw: z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793.), z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947, z późn. zm.) oraz z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. poz. 1365).

¹ tj. elektroniczne potwierdzenie za pośrednictwem systemu eWUŚ, złożenie oświadczenia lub przedstawienie dokumentu papierowego potwierdzającego prawo do świadczeń.

Zmiany wchodzi w życie co do zasady po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy, z wyjątkiem jej art. 3 pkt 1 i 3, wchodzącego w życie z dniem 1 stycznia 2017 r., które obecnie mają charakter porządkujący.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Rządowy projekt ustawy wpłynął do Sejmu 22 września 2016 r., 25 października 2016 r. w Komisji Zdrowia odbyło się I czytanie. Sprawozdanie Komisji zawiera sejmowy druk nr 960. Zrezygowano z nowelizowania ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. poz. 271, z późn. zm.) oraz wprowadzono do projektu kilka korekt o charakterze porządkującym. Podczas II czytania, które odbyło się na 29. posiedzeniu Sejmu, zgłoszono dwie poprawki (do terminologii zawartej w art. 5 oraz do klauzuli wydatkowej zawartej w art. 6, który zwiększa maksymalny limit wydatków w 2017 r.). Komisja Zdrowia rekomendowała Sejmowi przyjęcie poprawek (druk sejmowy nr 960–A). Sejm głosował zgodnie ze wskazaniem Komisji Zdrowia. III czytanie również odbyło się na 29. posiedzeniu Sejmu.

Ustawa została przyjęta 247 głosami za, przy 165 głosach przeciw i 4 wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 1 pkt 2, art. 50 ust. 17 ustawy nowelizowanej stanowi: „*Obowiązku*, o którym mowa w ust. 16 *nie stosuje się do osoby...*”. Redakcja przepisu jest błędna gramatycznie, powinno być:

„*obowiązek, o którym mowa ...: nie dotyczy osoby, która*”, albo: ... *nie obejmuje osoby*”, albo też: „*obowiązkowi, o którym mowa ... nie podlega osoba ...*”.

2) w art. 1 pkt 2, w art. 50 ust. 17 wskazane także jest dookreślenie tego *innego* dokumentu, chodzi o *inny* dokument niż wskazany w ust. 16 w pkt 1 czy w ust. 6?

3) w art. 5 ust. 1 i 4, zbędne jest określenie „*najpóźniej w terminie 90 dni*”, konstrukcja „w terminie” jest elastyczna, ale i skonkretyzowana, dopełnienie czynności w ostatnim dniu terminu, który jest określony liczbą dni, czyli *najpóźniej* jak można, jest dotrzymaniem wskazanego terminu. Prawdopodobnie jest to wzorowane na konstrukcji *nie później niż*, ale wówczas nie potrzeba określenia „w terminie”.

Bożena Langner

Główny legislator